

**PODLASKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
DELEGATURA w ŁOMŻY
18-400 Łomża, ul. Nowa 2
tel. 86/216-34-08**

Ł.5142.70.2023.II

POZWOLENIE

Po rozpatrzeniu wniosku ks. Jarosława Filochowskiego, proboszcza parafii pw. św. Anny w Radziłowie, 19-213 Radziłów, ul. Kościelna 5, z dnia 03.10.2023 r. (data wpływu 06.10.2023 r.) w sprawie wydania pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich i prac restauratorskich polegających na konserwacji ścian w kościele pw. św. Barbary w Kramarzewie, gm. Radziłów, działając na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. z 2023 poz. 775 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. c i ust. 2 lit a, art. 7 pkt 1, art. 36 ust. 1 pkt 1 i ust. 3, art. 89 pkt 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz.U. z 2022 poz. 840 ze zm.), stosownie do przepisów § 3 i § 12 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r., w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz.U. z 2021 r. poz. 81 ze zm.),

p o z w a l a m:

Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Anny w Radziłowie, 19-213 Radziłów, ul. Kościelna 5, na prowadzenie prac konserwatorskich i prac restauratorskich polegających na konserwacji ścian wewnętrznych, polichromii i malatur na ścianach wewnętrznych, stropach, arkadach międzynawowych i słupach w kościele pw. św. Barbary w Kramarzewie, gm. Radziłów, wpisanym do rejestru zabytków nieruchomości decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku z dnia 29 kwietnia 1958 r., L.dz. KL-WKZ-5340/12/81 pod nr 114 (nr rej. woj. łomżyńskiego A-19), przy spełnieniu następujących warunków polegających na:

1/ obowiązku kierowania pracami konserwatorskimi, albo samodzielnego ich wykonywania przez osobę spełniającą wymagania, o których mowa w art. 37a ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
2/ obowiązku przekazania kierownikowi Delegatury w Łomży WUOZ w Białymstoku

- imienia, nazwiska i adresu osoby, o której mowa w pkt 1,

- dokumentów potwierdzających posiadanie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37a ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,

- oświadczenia osoby, o której mowa w pkt 1, o przejściu przez tę osobę obowiązku kierowania pracami, albo samodzielnego ich wykonywania,

nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia prac, a w toku prac na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby, o której mowa w pkt 1;

3/ zawiadomienia kierownika Delegatury w Łomży WUOZ o terminie rozpoczęcia i zakończenia prac konserwatorskich i badań konserwatorskich, przynajmniej 3 dni przed rozpoczęciem i do 7 dni po zakończeniu,

4/ niezwłocznego zawiadomienia kierownika Delegatury w Łomży WUOZ o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac konserwatorskich i badań konserwatorskich, które mogą mieć wpływ na stan zachowania zabytków,

5/ prowadzenia dokumentacji wskazanych w pozwoleniu prac konserwatorskich i badań konserwatorskich oraz opracowania wyników, w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć i przekazania jej kierownikowi Delegatury w Łomży WUOZ w Białymstoku w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia ww. prac i badań,

6/ opracowania sposobu postępowania z zabytkiem po zakończeniu wskazanych w pozwoleniu prac konserwatorskich i badań konserwatorskich i przekazania tego opracowania kierownikowi Delegatury w Łomży WUOZ w Białymstoku w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia ww. prac i badań.

Zakres i sposób prowadzenia prac konserwatorskich: zgodnie z programem prac konserwatorskich „Program prac konserwatorskich dla polichromii ściennych. Kościół filialny pw. Św. Barbary w Kramarzewie. Drewniany 1 poł. XVIII, 1982 przeniesiony z Radziłowa, nr rej. 114 z 29.04.1958”, autorki opracowania: mgr Marta

Gościcka i mgr Anna Żurek (Warszawa 2023), stanowiącym integralny element niniejszego pozwolenia.

Postępowanie w sprawie niniejszego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może być cofnięte lub zmienione jeśli w trakcie wykonywania robót określonych w pozwoleniu wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku (art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

Termin ważności pozwolenia: 31.12.202 r.

UZASADNIENIE

Ks. Jarosław Filochowski, proboszcz parafii pw. św. Anny w Radziłowie, wnioskiem z dnia 03.10.2023 r. (data wpływu 06.10.2023 r.) wystąpił do Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku Delegatura w Łomży, o wydanie pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich i prac restauratorskich polegających na konserwacji ścian w kościele pw. św. Barbary w Kramarzewie, gm. Radziłów. Do wniosku załączone zostały następujące dokumenty: 1/ „Program prac konserwatorskich dla polichromii ściennych. Kościół filialny pw. Św. Barbary w Kramarzewie. Drewniany 1 poł. XVIII, 1982 przeniesiony z Radziłowa, nr rej. 114 z 29.04.1958”, autorki opracowania mgr Marta Gościcka i mgr Anna Żurek (Warszawa 2023); 2/ dokumenty potwierdzające posiadanie przez wnioskodawcę tytułu prawnego do korzystania z zabytku, uprawniającego do występowania o wydanie pozwolenia – wydruk w KW, kopia dekretu Biskupa Łomżyńskiego mianującego ks. Jarosława Filochowskiego proboszczem parafii pw. św. Anny w Radziłowie, 3/ dowód zapłaty opłaty skarbowej. Z treści wniosku i załączonego do niego programu prac konserwatorskich i restauratorskich wynika, że planowane prace konserwatorskie i restauratorskie dotyczą malatur i polichromii na drewnianych ścianach wewnętrznych (zrębie) kościoła pw. św. Barbary w Kramarzewie.

Program został opracowany na podstawie wcześniejszych badań konserwatorskich, podczas których ustalono, że na wewnętrznych ścianach zrębu, stropach, arkadach międzynawowych i słupach we wnętrzu kościoła zachowało się (zidentyfikowano) cztery warstwy chronologiczne: IV – istniejąca kompozycja ornamentalna, złożona z motywów geometrycznych i roślinnych z elementami figuralnymi, z 1962, autorstwa S. Długozimy, III – fragmenty kompozycji złożonej z ornamentów i gwiazd z pocz. XX w. lub 1 poł. XX w., II – malatury z ok. 1872 r., IV – zachowane fragmentarycznie pierwotne opracowanie na zrębie, pobiła z ciemno szaroczarnymi ornamentami i zacheuszkami z ok. 1739 r.. Stan zachowania wszystkich warstw jest zły. Program zakłada podjęcie zabiegów konserwatorskich w celu zahamowania procesów zniszczeń i przywrócenia obiektowi wartości estetycznych i historycznych poprzez konserwację drewnianego podłoża; odsłonięcie i poddanie konserwacji dwu zacheuszków z najstarszej warstwy malarskiej (I); zachowanie i zabezpieczenie warstwy z XIX w. (II); 3/ odsłonięcie i konserwacja polichromii z 1. poł. XX w. (III) na łuku tęczowym i sklepieniu (pozornej kolebce) prezbiterium, 4/ konserwację polichromii S. Długozimy (IV) na pozostałych partiach ścian, stropów, słupach i arkadach międzynawowych.

Obowiązek uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie ww. prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich wynika z przepisów art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami stanowiącego, że pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru. Wpis do rejestru zabytków stanowi prawną formę ochrony zabytków, której mowa w art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Art. 36a ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami stanowi, że osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna występująca z wnioskiem o pozwolenie na prowadzenie prac konserwatorskich, prac restauratorskich, badań konserwatorskich, badań architektonicznych przy zabytku wpisanym do rejestru jest zobowiązana zapewnić kierowanie tymi pracami oraz badaniami, albo ich samodzielne wykonywanie przez osoby spełniające wymagania, o których mowa w art. 37a ust. 1 i 2, art. 37b ust. 1 i 3, art. 37d ust. 1 albo art. 37e. Tryb i sposób wydawania pozwoleń określa rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r., w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz.U. z 2018 poz. 1609).

Kościół pw. św. Barbary w Kramarzewie został wpisany do rejestru zabytków nieruchomości decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku z dnia 29 kwietnia 1958 r., L.dz. KL-WKZ-5340/12/81 pod nr 114 (nr rej. woj. łomżyńskiego A-19). Zbudowany w 1738 r., do początku lat 80. XX w. znajdował się w Radziłowie, pełniąc funkcję kościoła parafialnego, skąd został przeniesiony do Kramarzewa w gminie Radziłów jako kościół filialny. Drewniany, na kamiennej podmurówce, konstrukcji zrębowej, szalowany, dachy kruchty, nawy i prezbiterium dwuspadowe o wspólnej kalenicy z sygnaturką. Wnętrze trójnawowe z zamkniętym prosto prezbiterium, nawy boczne oddzielone dwiema parami słupów połączonych odcinkowymi arkadami, od zach. nad kruchtą chór muzyczny z pełnym parapetem trójbocznie wysuniętym do nawy gł., nad nawą gł. i prezbiterium pozorna kolebka, w nawach bocznych stropy płaskie, belka tęczowa profilowana. Na ścianach naw i prezbiterium, słupach i arkadach międzynawowych oraz

stropach polichromie. Kościół pw. św. Barbary w Kramarzewie, zbudowany w 1738 r., do początku lat 80. XX w. znajdował się w Radziłowie, pełniąc funkcję kościoła parafialnego, skąd został przeniesiony do Kramarzewa w gminie Radziłów jako kościół filialny.

Polichromie kościoła autorstwa Stanisława Długozimy, jak i wcześniejsze, stanowią integralny element substancji zabytkowej kościoła o dużej wartości historycznej. Ich stan zachowania jest zły, co wpływa niekorzystnie na ogólny stan zachowania zabytku i wygląd jego wnętrza. Ingerencji konserwatorskiej wymaga również drewniane podłoże warstw malarskich. Stąd bardzo pilna potrzeba konserwacji polichromowanego wnętrza.

Po ustaleniu, że wniosek jak i załączone do niego dokumenty spełniają wymogi wynikające z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz określone w rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r., po ich przeanalizowaniu w zakresie ochrony zabytków stwierdzono, że planowane prace konserwatorskie służą poprawie stanu zachowania zabytkowego kościoła pw. św. Barbary w Kramarzewie. W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.

POUCZENIE

Na decyzję niniejszą służy stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za pośrednictwem delegatury w Łomży Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku, Łomża, ul. Nowa 2, w terminie 14 dni od daty doręczenia.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec tutejszego organu. Z dniem doręczenia tut. organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Z up. Podlaskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

Irena Iwaniuk

p.o. Kierownika Delegatury

Otrzymują: Parafia pw. św. Anny w Radziłowie

aa.

Zgodnie art. 1 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (j.t. Dz.U.2023 poz. 2111) pobrano opłatę skarbową z tytułu wydania pozwolenia.

Sprawę prowadzi: I. Iwaniuk

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych

Administratorem podanych danych osobowych jest Podlaski Wojewódzki Konserwator Zabytków, reprezentujący Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Białymstoku, z siedzibą przy ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok, tel.: 85 74 12 332, e-mail: sekretariat@wuoz.bialystok.pl.

We wszelkich sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych możesz skontaktować się z naszym Inspektorem Ochrony Danych dostępnym pod adresem e-mail: iod@wuoz.bialystok.pl.

Szczegółowe informacje dotyczące przetwarzania danych osobowych można odnaleźć na naszej stronie internetowej w zakładce [RODO](#).

*za zgodności z oryginałem
strony 1-3
Ms. Fikalski*

